

Agrarisch voor meiden

onderwijs: met pit

Meiden zijn niet meer weg te denken uit het agrarisch onderwijs. Sterker zelfs: hun aantal neemt toe en daar zijn de opleidingen blij mee. Meisjes zijn aanpakkers en doorzetters en als ze niet van een bedrijf komen nog eens extra gemotiveerd. Eigenlijk doen ze het beter dan hun mannelijke collega's, maar vaak zijn de meiden ook te bescheiden, merken docenten op. 'Ze kunnen meer dan ze denken. De sector zit echt op hen te wachten.'

TEKST ALICE BOOIJ

LINDA BROUWER: 'ALS JE HET WILT, LUKT HET'

Inmiddels vijftien jaar actief als adviseur voor melkveebedrijven, kan Linda Brouwer (39) uit IJpendam zich nog goed herinneren dat ze naar de agrarische opleiding ging. 'Ik was helemaal enthousiast toen ik voor de eerste keer de has in Deventer bezocht. De mentor van de school echter niet. "Redt zo'n stadsmeisje zich wel tussen al die boeren?", zei hij.' Linda had echter haar zinnen op een rundveeoplei-

ding gezet. 'Ik heb doorgezet, dit was gewoon écht wat ik wilde.'

Geboren als dochter van twee onderwijzers en woonachtig in een burgerwoning was het niet vanzelfsprekend dat ze een agrarische opleiding ging volgen. 'Ik heb na het vwo ook eerst wat anders gestudeerd, maar ik kon mijn draai niet vinden. Totdat ik de agrarische opleiding ontdekte. Dat was echt een zoektocht, want als je niet agrarisch bent opgegroeid, komt zo'n mogelijkheid ook niet vanzelfsprekend voorbij.' Ze realiseerde zich dat ze wel veel praktijkervaring moest inhalen. 'Ik heb extra stages gedaan en ben na mijn opleiding in Nieuw-Zeeland aan het werk geweest. Mijn motto is: als je het wilt, dan lukt het.'

Linda begon haar werkzame carrière bij DLV. 'Ik was natuurlijk heel erg "groen", maar aan de andere kant ook niet gehinderd door kennis en vooroordelen. Dat heeft ook zijn voordelen.' Inmiddels is ze alweer zes jaar voor zichzelf aan het werk in het team van PPP-Agro Advies. 'Ik doe wat ik altijd graag heb willen doen en ik heb er geen seconde spijt van.'

'Wie wil er beginnen met het maaien?' Alle jongens kijken naar het enige meisje in de klas en gniffelen. De jonge studente veehouderij lacht terug en stapt op de trekker. Ze begint te maaien, terwijl de docent van de praktijkschool goedkeurend toekijkt. 'Dat ziet er keurig uit, maai het hele perceel er maar af.'

Wat zo'n 25 jaar geleden nog een zeldzaamheid was, is inmiddels gemeengoed: meiden op de agrarische opleiding. Jeroen Nolles, teammanager veehouderij bij CAH Vilentum Dronten, schat dat de verdeling jongens en meisjes zo'n 60 om 40 procent is. 'Het wisselt sterk per studierichting. Bij dier- en veehouderij zijn er meer meisjes, terwijl de richting agrarisch ondernemerschap vooral meer jongens trekt.'

Maar ook die laatste studierichting wint aan populariteit bij vrouwelijke studenten, geeft Nolles aan. 'Vanuit die studierichting nemen de studenten meestal het bedrijf thuis over. Stap voor stap kiezen ook meer meiden hiervoor', aldus Nolles, die aangeeft dat ze soms onzeker of bescheiden zijn. "Kan ik het wel? Is het fysiek niet te zwaar?", vragen ze zich af. Jongens zeggen al gauw: "Dat kunnen we wel." Mijn ervaring is dat jongens echt geen betere ondernemers zijn. Meisjes staan hun mannetje.'

Boerendochters en 'stadskinderen'

De meisjes die voor een agrarische opleiding kiezen, zijn zowel boerendochters als 'stadskinderen'. 'Hun drijfveer is vooral het werken met de dieren. Of het nu koeien, varkens of kippen zijn, ze willen graag met vee werken. Daarnaast doet een deel het ook vanwege de mooie producten zoals melk',ervaart Nolles, die aangeeft dat er ruimte voor meer studenten in zijn opleiding is.

'Ik zie dat boerendochters wel eens twijfelen: zal

ik naar de has gaan of naar de heao? Ze onderschatten hun kennis over hun eigen sector.' Op de has hebben ze een voorsprong, omdat ze het boerenleven kennen. Ze weten wat het is om zeven dagen per week, 365 dagen per jaar de dieren te verzorgen, ze weten wat oogststress is, geeft de docent aan. 'Eigenlijk hebben ze al achttien jaar praktijkervaring. Dat is heel waardevol en daarmee kunnen ze na hun opleiding heel goed aan de slag in het bedrijfsleven.' Nolles ziet ze vaak adviseur of voorlichter worden. 'Diergezondheid is populair, dat vinden meiden interessant.' En ook over de 'stadsmeiden' is hij enthousiast. 'Het zijn niet de idealistische types, maar meiden waar pit in zit. Over het algemeen zijn ze meer gedreven, omdat het voor hen niet vanzelfsprekend is dat ze deze opleiding kiezen.' Inzet is belangrijk voor het slagen in de opleiding, geeft Nolles aan. 'Het gaat om inzet, gedrevenheid en doorzettingsvermogen. Mijn ervaring is dat meiden meer doorzettingsvermogen hebben. Ze pakken meer aan.'

Eigenlijk houdt Nolles een pleidooi voor meisjes om vooral te kiezen voor de agrarische opleiding. 'De toekomst ziet er goed uit. Er is vraag naar goede mensen, de markt is groot en de sector leuk. Ja, wat ons betreft mogen er meer meiden naar de has komen. Denk niet dat je alleen als bedrijfsopvolger deze opleiding kunt volgen, er is nog zoveel meer te doen in de sector.'

Aaibaarheidsfactor van koeien

In Vlaanderen hebben de meiden al in de gaten dat de landbouwsector kansen biedt. Carl Heyvaert is onder de indruk van de instroom van meisjes op de land- en tuinbouwschool in Sint-Niklaas. 'Vroeger was de veehouderij een dominant mannenberoep. Momenteel zie ik echt een opvallend overwicht

BRITTE NOOIJENS: 'BIJ KOEIEN VOEL IK ME THUIS'

Toen ze drie jaar was, moest haar vader stoppen met het melkveebedrijf, maar Britte Nooyens (23) uit Dongen is altijd gefascineerd gebleven door koeien. 'Bij koeien voel ik me thuis.' Haar carrière in de melkveehouderij begon met een snuffelstage bij een melkveehouder. 'Nu moet ze zo hard werken, dan geneest ze wel', dacht haar vader. 'Maar het omgekeerde was waar. Ik besloot de mas te gaan doen richting veehouderij.'

Als enig meisje in de klas werd Britte weleens uitgetest door de jongens. 'Ik werd wel het "moedertje" van de klas genoemd, maar het was alleen maar leuk.' Ze ging verder op de Stoas, maar vond zichzelf wat te 'soft' om voor de klas te staan. Inmiddels heeft ze werk gevonden bij Tel-lus Focus en Hurkmans ET. 'Ik insemineer en help bij het embryo's spoelen van koeien. Het is heel afwisselend en in de toekomst hoop ik nog te leren spoelen en ivf uit te voeren. Het is helemaal mijn ding.' In de fokkerijwereld is ze inmiddels bekend dankzij haar talent voor het voorbrengen van koeien, zoals op de Europese show in het Zwitserse Fribourg, waar ze de vaars van fami-

lie Van Beek naar het reservekampioenschap leidde. 'Ik doe wat mijn hart me ingeeft en zo brengen de koeien me op de mooiste plekken van de wereld', vertelt Britte, die dit jaar voor het eerst naar de World Dairy Expo in Madison gaat. 'Niet met een georganiseerde reis, maar midden in het showgebeuren. Ik mag bij een veehouder helpen met de voorbereidingen. Voor mij komt hiermee een droom uit.'

MELISSA DE VLEESCHOUWER: ‘EERST BUITEN DE DEUR WERKEN, DAN THUIS’

Melissa De Vleeschouwer (21) is geboren en getogen op een vleesvee- en melkveebedrijf in het Vlaamse Kalken. ‘Ik was al van jongsaf geïnteresseerd in het bedrijf en het was voor mij duidelijk dat ik verder wilde leren in de agrarische sector’, vertelt de jonge boerin, die inmiddels afgestudeerd is aan de KaHo. ‘Je wordt

op school natuurlijk weleens uitgetest of je kennis van zaken hebt, maar met bijna evenveel jongens als meisjes is er minder onderscheid. Als meisje ben je vaak wel extra gedreven, omdat je heel bewust voor zo’n opleiding kiest.’

Momenteel is Melissa op zoek naar werk. ‘Mijn ouders zijn alletwee nog jong, dus ik ga eerst buiten het bedrijf aan de slag’, vertelt ze. ‘Iets in de voorlichting of de advisering, als het maar met mensen is. Ik ben geen type dat de hele dag op kantoor wil zitten.’

Een voordeel van het buiten de deur werken is dat Melissa ook kapitaal kan opbouwen. ‘Ik moet wel eigen vermogen hebben om het bedrijf uiteindelijk te kunnen overnemen, banken zijn niet meer zo gemakkelijk met het uitlenen van geld.’ Ook haar vriend heeft een eigen bedrijf. ‘Hoe dat loopt, weten we nog niet, maar het is al wel duidelijk dat mijn broer geen interesse voor de boerderij heeft. Mijn toekomst zal dus altijd tussen de koeien zijn.’

van meisjes’, geeft de docent aan. ‘Ik heb de indruk dat het imago van “vuile boer” voorbij is. De meisjes kiezen heel bewust voor de opleiding omdat ze koeien willen leren melken. Het maakt indruk wanneer een meisje van vijftien jaar dat zegt.’

De hype van een jaar of tien geleden om – vanwege de hoge aaibaarheidsfactor – te kiezen voor kleine huisdieren, lijkt helemaal op zijn retour. ‘Vrouwelijke studenten kiezen bewust voor productiedieren en opvallend vaak voor rundvee. Vooral omdat ze liefde hebben voor het dier en die aaibaarheidsfactor vinden ze bij koeien nog het meest terug.’ Heyvaert is enthousiast over de inzet van de dames. ‘Ze zijn heel plichtsbewust, komen afspraken consequent na en voeren taken in de praktijk beter uit.’ Wanneer de meisjes echt als boerin aan de slag willen, kiezen ze de agrarische opleiding om zich heel goed voor te bereiden op hun toekomst. ‘Ze gaan niet alleen melken en de administratie verzorgen, ze willen alles weten, mee-onder nemen en echt evenwaardig gesprekspartner zijn. Daarom studeren ze ook vaker verder door, ze specialiseren zich.’

Serieuzer en volwassener

Het klopt dat meisjes verhoudingsgewijs meer doorleren, ziet ook René Kwakkel, opleidingsdirecteur dierwetenschappen bij Wageningen Universiteit. ‘Vrouwen willen meer weten. En ze halen hun kennis niet alleen uit Nederland. Ook in het buitenland vinden ze hun weg, meer dan jongens. De meiden doen het beduidend beter dan de jongens. Doe mij maar honderd procent meiden’, geeft Kwakkel gekscherend aan. ‘Ze halen een

twintig procent hoger rendement in hun studie. Ik vind ze volwassener dan jongens. Ze zijn serieuzer en het zijn strebertjes in de goede zin van het woord.' Op de Universiteit Wageningen komt Kwakkel ook regelmatig vrouwen tegen die afkomen op de gezelschapsdieren. 'In eerste instantie komen ze vanwege de paarden, honden en katten en niet zozeer voor de koeien, kippen of varkens. Maar ze raken in de loop van de tijd geïnteresseerd in de landbouwhuisdieren en wanneer ze merken dat ze daarbij qua werk betere toekomstverwachtingen hebben, switchen ze naar de landbouwhuisdieren.'

Na de universitaire opleiding vindt zo'n tachtig procent binnen drie maanden een baan. Met mooie cijfers en een prima presentatie van zichzelf scoren de meiden sterk, weet Kwakkel. 'Ze profileren zich, ook doordat ze bij de studentenvereniging actief zijn. Ze netwerken en vallen op. Velen hebben al een baan voordat ze afgestudeerd zijn.' Hij ziet dat veel studentes het onderzoek ingaan. 'Ze worden assistent-onderzoeker of gaan werken op een R&D-afdeling. De industrie weet ze ook steeds vaker te vinden.'

Dat komt ook omdat de dames met mooie cijfers hun opleiding afronden. In de meeste vakken zijn de meisjes beter, zo geeft Greta Rooms, opleidingscoördinator agro- en biotechnologie bij de Katho in Roeselare, aan. 'Meisjes hebben over het algemeen een betere studiehouding, dat zie je niet alleen in het agrarisch onderwijs. Ze scoren beter, behalve dan voor landbouwmachinevakken.'

Rooms ervaart dat de meiden heel gemakkelijk werk vinden. 'We noemen de landbouw een sector met "knelpuntberoepen", we hebben meer vacatures dan afgestudeerden.' En ook zijn er vrouwen die op het eigen bedrijf aan de slag gaan. 'Dat gebeurt dikwijls, alsook dat de boerinnen tijdens hun studie een boer vinden en andersom. Tijdens de opleiding ontstaan er koppeltjes. Soms hebben ze dan twee bedrijven, maar daar wordt dan een oplossing voor gezocht.'

